

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра беларускага мовазнаўства

ГЛУШЫЦКІ
Леў Уладзіміравіч

**МОВА БЕЛАРУСКАЙ ДРАМАТУРГІІ 1910–1930 гг.: ГІСТАРЫЧНА-
СТЫЛІСТЫЧНЫ АСПЕКТ**

Анатацыя да магістарскай дысертацыі
па спецыяльнасці 1-21 80 11 «Мовазнаўства»

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт С. М. Запрудскі

Мінск, 2025

РЭФЕРАТ

Магістарская работа: агульны аб'ём дысертацыі складае 76 старонак, уключае пералік умоўных абазначэнняў, уводзіны, агульную характарыстыку работы, 3 главы, заключэнне, спіс выкарыстаных крыніц (133 пазіцыі, з іх 1 – публікацыя магістранта).

Ключавыя словы: ГІСТАРЫЧНАЯ СТЫЛІСТЫКА, 1910–1930-я гг., ДРАМАТУРГІЯ, МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА, РАЗМОЎНЫЯ СРОДКІ, СТЫЛІСТЫЧНЫЯ ПАМЕТЫ.

Аб'ект даследавання – мова драматычных твораў Ф. Аляхновіча, У. Галубка, Л. Родзевіча і К. Крапівы 1910–1930-х гг.

Прадмет даследавання – стылістычныя паказчыкі адзінак у драматычных творах у параўнанні з паказчыкамі адпаведных адзінак у сучасных даведніках.

Мэта даследавання – высвятленне стылістычных уласцівасцей лексічных, фразеалагічных і сінтаксічных адзінак у мове драматургіі 1910–1930-х гг. на вызначаным матэрыяле.

Актуальнасць работы тлумачыцца важнасцю для паспяховага вырашэння практычных задач лексікаграфіі і іншых апісальных дысцыплін мовазнаўства на сучасным этапе высвятлення таго, што адбывалася з нарматыўна-стылістычнай сістэмай беларускай літаратурнай мовы даваенных перыядаў, якім чынам усталёўваліся стылістычныя нормы на першых этапах яе развіцця, а таксама тым, што мова беларускай драматургіі названага перыяду вывучана ў нязначнай ступені.

Метады даследавання: лінгвістычны аналіз мастацкіх твораў, апісанне і супастаўленне моўных фактаў, супастаўленне фактаў розных моў, метады лінгвістычнага эксперыменту.

Практычная значнасць: вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны ў лексікаграфічнай практыцы, а менавіта – пры ўкладанні нарматыўных тлумачальных і іншых слоўнікаў беларускай мовы. Вынікі даследавання таксама знойдуць выкарыстанне ў практыцы навучання беларускай мове ва ўстановах адукацыі пры тлумачэнні спецыфічных мясцін і адзінак з твораў адзначанага перыяду.

Галіна выкарыстання: беларускае мовазнаўства, гісторыя беларускай літаратурнай мовы, стылістыка беларускай мовы, культура маўлення.

РЕФЕРАТ

Магистерская работа: общий объем диссертации составляет 76 страниц, включает перечень условных обозначений, введение, общую характеристику работы, 3 главы, заключение, список использованных источников (133 позиции, из них 1 – публикация магистранта).

Ключевые слова: ИСТОРИЧЕСКАЯ СТИЛИСТИКА, 1910–1930-е гг., ДРАМАТУРГИЯ, ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ЛИТЕРАТУРА, РАЗГОВОРНЫЕ СРЕДСТВА, СТИЛИСТИЧЕСКИЕ ПОМЕТЫ.

Объект исследования – язык драматических произведений Ф. Олехновича, В. Голубка, Л. Родзевича и К. Крапивы 1910–1930-х гг.

Предмет исследования – стилистические показатели единиц в драматических произведениях по сравнению с показателями соответствующих единиц в современных справочниках.

Цель исследования – выяснение стилистических свойств лексических, фразеологических и синтаксических единиц в языке драматургии 1910–1930-х гг. на выбранном материале.

Актуальность работы объясняется важностью для успешного решения практических задач лексикографии и других описательных дисциплин языкознания на современном этапе выяснения того, что происходило с нормативно-стилистической системой белорусского литературного языка довоенных периодов, каким образом устанавливались стилистические нормы на первых этапах ее развития, а также тем, что язык белорусской драматургии указанного периода изучен в незначительной степени.

Методы исследования: лингвистический анализ художественных произведений, описание и сопоставление языковых фактов, сопоставление фактов разных языков, метод лингвистического эксперимента.

Практическая значимость: результаты исследования могут быть использованы в лексикографической практике, а именно – при составлении нормативных толковых и других словарей белорусского языка. Результаты исследования также найдут применение в практике обучения белорусскому языку в учреждениях образования при толковании специфических мест и единиц из произведений указанного периода.

Область использования: белорусское языкознание, история белорусского литературного языка, стилистика белорусского языка, культура речи.

ABSTRACT

Master's thesis: the total volume of the dissertation is 76 pages, includes a list of symbols, an introduction, a general description of the work, 3 chapters, a conclusion, a list of sources used (133 positions, of which 1 is the publication of the Master's student).

Keywords: HISTORICAL STYLISTICS, 1910–1930s, DRAMA, FICTION, COLLOQUIAL UNITS, STYLISTIC MARKS.

The **object** of research is the language of F. Aliakhnovich, U. Halubok, L. Rodzievich, and K. Krapiva dramatic works written 1910s to 1930s.

The **subject** of the study is the stylistic indicators of language units in dramatic works in comparison with the indicators of the corresponding units in modern reference books.

The **purpose** of the study is to clarify the stylistic properties of lexical, phraseological and syntactic units in the language of dramatic pieces written 1910s to 1930s based on the selected material.

The **topicality** of the work is explained by the importance of finding out what happened to the normative and stylistic system of the Belarusian literary language of the pre-war periods, how stylistic norms were established at the first stages of its development for the successful practical problems solution of lexicography and other descriptive linguistics disciplines at the present stage. The fact that the language of the Belarusian drama of this period has been studied to a small extent is of importance as well.

Research methods: linguistic analysis of fiction, description and comparison of linguistic facts, comparison of different languages facts, linguistic experiment method.

Practical significance: the results of the research can be used in lexicographic practice, namely, in the compilation of normative explanatory and other dictionaries of the Belarusian language. The results of the study will also find use in the practice of teaching Belarusian in educational institutions when interpreting specific passages and units from the works of the specified period.

Field of application: Belarusian linguistics, history of the Belarusian literary language, stylistics of the Belarusian language, culture of speech.